

การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของ
ผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
The Application of Brahmavihara to Promote Management by Administrators of
Rua Yai Subdistrict Municipality, Mueang District, Suphan Buri Province

¹จิโรจน์ กิจศิลป์ชัย, ²นพดล ดีไทยสงค์, ³วิชชุกร นาคธน และ ⁴อภิชาติ พานสุวรรณ
¹Jirot Kitsinpchai, ²Noppadol Deethaisong, ³Wichchukorn Nakthon and ⁴Apichat Phansuwan

^{1,2,3}บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
⁴มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
^{1,2,3}Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University
⁴Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
E-mail: ¹ rotroro1993@gmail.com, ²brother.nop@gmail.com, ³witchugon@yahoo.co.th
⁴apichat_asm@hotmail.com

Received August 15, 2024; Revised November 25, 2024; Accepted October 9, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหาร กับหลักพรหมวิหารธรรมเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรมกับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ 3. เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ โดยการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย โดยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหาร กับหลักพรหมวิหารธรรมเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรมกับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมาก และ 3) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ มีดังนี้ 1) ด้านเมตตา 2) ด้านกรุณา 3) ด้านมุทิตา และ 4) ด้านอุเบกขา

คำสำคัญ: การประยุกต์; พรหมวิหาร 4; การบริหาร

Abstract

The study consisted of the following objectives: 1) to investigate the promotion of management by administrators and Brahmavihara of Rua Yai Subdistrict Municipality; 2) to explore the correlation between Brahmavihara and the promotion of management by administrators at Rua Yai Subdistrict Municipality; and 3) to propose the guidelines for applying Brahmavihara to promote the management by administrators at Rua Yai Subdistrict Municipality. A mixed research method was used in the study, with the quantitative method, and qualitative research methods. From the study, the following results were found: 1) The promotion of management by administrators and Brahmavihara of Rua Yai Subdistrict Municipality, were overall at a moderate level. 2) The correlation between Brahmavihara and the promotion of management by administrators at Rua Yai Subdistrict Municipality, had a positive correlation at a low level. and 3) The guidelines for applying Brahmavihara to promote the management by administrators at Rua Yai Subdistrict Municipality, were as follows: (1) Loving-kindness), (2) Compassion, (3) Sympathetic Joy), and (4) Equanimity.

Keywords: Application; Brahmavihara; Management

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองตามระบบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนได้มีความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงของชาติ (National Security) และเพื่อเป็นการลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของชุมชนนั้นๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น (ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2560) โดยการปกครองท้องถิ่นยังสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การกระจายอำนาจจึงจะทำให้เกิดลักษณะการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญของการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง (ชวงค์ ฉายะบุตร, 2560)

หลักพรหมวิหารธรรม เป็นหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่สามารถนำไปใช้เกี่ยวข้องกับ “ผู้บริหาร” หรือ “ผู้นำ” เป็นธรรมประจำใจอันประเสริฐที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบเป็นธรรมเครื่องอยู่ของผู้ใหญ่ ผู้ไม่มัวหมองในศีล ในธรรม ในวินัย คือ พรหมวิหาร เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา จะให้เกิดผลเป็นประโยชน์ได้จริงจะต้องทำให้คุ้นใจ คือ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับใจด้วย (สมเด็จพระญาณสังวร เจริญ สุขทณฺโณ, 2527) เป็นหนึ่งในหลักธรรมที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องนำไปใช้ในการบริหารงานและปกครองคนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย หากนำมาใช้เป็นหลักในการบริหารงานของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ ก็จะสามารถนำพาให้หน่วยงานมีศักยภาพและสามารถบริหารให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองและมีความสุขร่มเย็นได้เป็นอย่างดี หลักพรหมวิหาร 4 สามารถลดความตึงเครียดอันเกิดมาจากการบริหารของผู้นำ ทำให้ทำงานมีสมาธิ ทำงานด้วยจิตที่นิ่ง มีเมตตา นอกเหนือจากนี้ยังก่อให้เกิดการบริหารงานองค์การอย่างเป็นระบบ (สุพรรณภา ภัทรเมธาวรรกุล และ คณะ, 2565) หมายถึงหลักพรหมวิหาร 4 ทำให้กำหนด

ทิศทางงานออกมาเป็นระบบ ตรวจสอบได้ เป็นรูปธรรม ปรับปรุงงานได้อย่างต่อเนื่อง บรรยากาศทำงานเป็นไปในทางบวก

เทศบาลตำบลไร่ใหญ่ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมและบริหารราชการตามกฎหมายซึ่งผู้บริหารที่ดีควรยึดหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล, 2547) และประกอบกับควมมีหลักพรหมวิหารธรรมซึ่งเป็นธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่อันได้แก่ เมตตา คือ ความรักความปรารถนาดี กรุณา คือ ความสงสาร มุทิตา คือ ความเบิกบานพลอยยินดี และ อุเบกขา คือ ความมีใจเป็นกลาง เทศบาลเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ประชาชนมีสิทธิเลือกผู้บริหาร มีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานของผู้บริหาร เพราะเมื่อใดผู้บริหารนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการบริหารงานเป็นการสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในพื้นที่และจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด แต่ในปัจจุบันผู้บริหารเทศบาลส่วนมากเมื่อมีอำนาจและบารมีจะใช้ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ในการบริหารงาน จนลืมนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหาร

บทความนี้นำเสนอการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลไร่ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำผลจากการวิจัยมาบูรณาการร่วมกับการบริหารงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหญ่ และจะได้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อผู้บริหารในการนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหาร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหาร กับหลักพรหมวิหารธรรมเทศบาลตำบลไร่ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรม กับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลไร่ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลไร่ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด ทฤษฎีของหลักพรหมวิหารธรรม

พรหมวิหาร 4 เป็นธรรมสำหรับมนุษย์ผู้มีจิตใจประเสริฐทุกคน เป็นธรรมสำหรับผู้ใหญ่ เป็นธรรมสำหรับบิดามารดา เป็นธรรมสำหรับพระพรหม เป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนาและเป็น กรรณฐาน การเจริญหรือการบำเพ็ญพรหมวิหาร 4 แม้ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติไม่อาจบรรลุถึงขั้น อปัณณาสมาธิหรือขั้นฌานก็สามารถนำความสุขความสงบมาให้แก่ผู้บำเพ็ญได้มากรวมทั้งทำสังคมส่วนรวมให้ สงบสุขด้วย (พระเทพวิสุทธิกวี พิจิตร จิตวณโณ, 2543) นักบริหารต้องมีพรหมวิหาร 4 ธรรม คือ ธรรมสำหรับผู้ใหญ่ 4 ประการ เพราะเมตตาจะทำให้ นักบริหารรู้จักมองแง่ดีของเพื่อนร่วมงานและจดจำไว้เพื่อจะได้ใช้คนให้เหมาะสมกับลักษณะที่ดีของเขากรุณาจะทำให้ นักบริหาร เปิดใจกว้างรับฟังปัญหาของคนอื่น มุทิตาทำให้นักบริหารส่งเสริมให้คนทำงานมีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถจนได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น และอุเบกขาจะทำให้ผู้บริหารมีความยุติธรรมในการให้รางวัล และลงโทษ โดยรู้เท่าทันผู้คนที่ร่วมงานทุกคน (พระเทพโสภณ ประยูร ธมมจิตโต) และ เสถียรพงษ์ วรรณปก, 2564) พรหมวิหารยังเป็นหลักธรรมที่มีคุณค่ากับการทำงานของคนในสังคมไทยเป็นอย่างมาก คือ ทำงานด้วยหลักเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ทำให้การทำงานต่างๆราบรื่นและผู้ทำงานต่างปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีความสุขและ

มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (พระมหาอัศกรณฺ์ แดงดี, 2565) เป็นหลักการคิดเชิงบวก คิดประสงคฺ์ที่ดีต่อกัน เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนปัญหาให้เป็นปัญญา (พระปลัดสุรารักษ์ จิตต์มัน และ พระครูวิจิตรสาธุรส, 2565) เปลี่ยนอุปสรรคเป็นอุปกรณ์การจะดำเนินชีวิตให้ถูกต้อง หรือรู้จักดำเนินชีวิต ต้องรู้จักคิดหรือคิดเป็นจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการบริหาร

การบริหารงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร (Cristensen & Laegreid, 2013) เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน (Greenberg & Baron, 2014) การบริหารงานเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมและความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ ของการบริหารงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าขององค์กร (Boonliang, 2023) แนวคิดการบริหารได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จนเกิดเป็นทฤษฎีการบริหาร 5 ประการคือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ต่อมาได้พัฒนาและปรับปรุง กำหนดหน้าที่ในการบริหารที่เรียกกันว่า “POSDCoRB” Planning (การวางแผน) Organizing (การจัดองค์การ) Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) Directing (การสั่งการหรืออำนวยการ) Coordinating (การประสานงาน) Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) Budgeting (การงบประมาณ) (สุปรีชา กมลาคณ์, 2545) และการบริหารจัดการ จะเพิ่มความสามารถขององค์กรใน 5 รูปแบบคือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน 2) เพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ 3) เพิ่มการตอบสนองที่รวดเร็ว 4) เพิ่มความสามารถในการทำงานเป็นทีม 5) พร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมต่อไป (ณัฐวุฒิ เอี่ยมเนตร และ คณะ, 2567) เพราะว่าการเสริมสร้างและสนับสนุนให้เกิดการปรับตัวและปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารองค์กรที่ผ่านการสร้างศักยภาพการปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (นวลนภา จุลสุทธิ และ คณะ 2567)

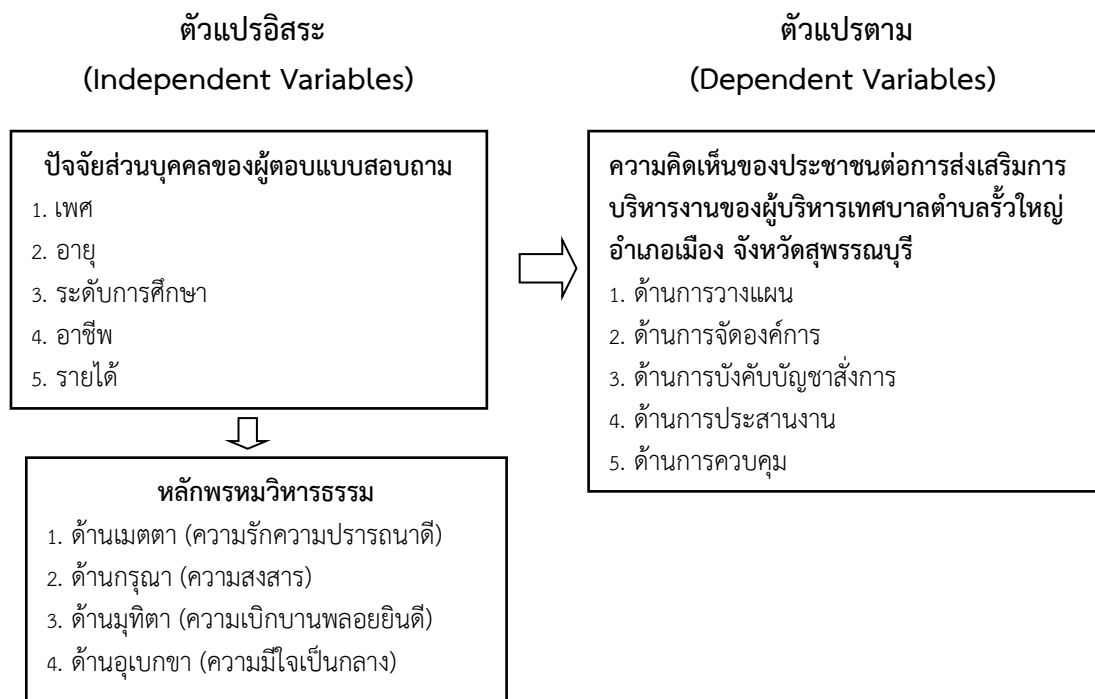
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นในระบบการกระจายอำนาจจะคำนึงถึงเสรีภาพในทางการเมืองของท้องถิ่นและมีขอบเขตอำนาจส่วนท้องถิ่นไว้โดยเฉพาะโดยไม่ให้ซับซ้อนและสับสนกับขอบเขตอำนาจรัฐ ได้แก่การกำหนดอำนาจส่วนท้องถิ่น กิจกรรมส่วนท้องถิ่น ความรับผิดชอบส่วนท้องถิ่น องค์การส่วนท้องถิ่น และการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยที่จะไม่เน้นความเชื่อมโยงกับระบบการบริหารงานส่วนกลาง (อุษา ไบหยก, 2549) โดยแนวคิดการปกครองท้องถิ่น ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 4 ประเด็นใหญ่ (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2542) คือ สัมพันธภาพระหว่างการปกครองท้องถิ่นกับประชาธิปไตย ที่มาของผู้นำนํ่องค์การปกครองท้องถิ่น บทบาทของการปกครองท้องถิ่นในระดับชุมชนและระดับประเทศ และ การปกครองท้องถิ่นในมิติเศรษฐศาสตร์

สรุปได้ว่า แนวคิดการปกครองท้องถิ่น เป็นแนวคิดการกระจายอำนาจการปกครองจากรัฐบาลส่วนกลางมาสู่ท้องถิ่น เพื่อบริหารงานท้องถิ่นภายใต้ทรัพยากรของท้องถิ่น งบประมาณจาก ท้องถิ่น และงบประมาณอุดหนุนแผ่นดิน เพื่อบริการสาธารณะประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นโดย การเลือกผู้นำท้องถิ่นของตนเข้ามาเป็นผู้แทนในการบริหารทรัพยากรในท้องถิ่นตามความประสงค์ ของประชาชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดคุณภาพการให้บริการประชาชน ประกอบด้วย โดยกำหนดรูปแบบเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) และใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 387 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามกับการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมดจำนวน 10 รูป/คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ 1) การวิจัยเชิงปริมาณคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจำนวนประชากรมากน้อย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 18 ปี ขึ้นไปในเขตเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 11,193 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโดยใช้แต่ละชั้นเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นขึ้นตามสัดส่วน แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวกและตามดุลยพินิจจะได้จำนวน 387 คน (สุจินต์ ธรรมชาติ, 2548) ของผู้วิจัยด้วยการแจกแบบสอบถาม 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 2 รูป ผู้บริหารท้องถิ่น 2 คน พนักงานเทศบาล 2 คน ผู้นำชุมชน 2 คน นักวิชาการทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ 2 คน จำนวน 10 รูป/คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ และ 2) แบบสอบถาม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามแบบแก่กลุ่มตัวอย่างในเชิงปริมาณและเก็บกลับด้วยตนเอง และเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างด้วยตนเอง

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (กลยา วานิษฐ์บัญชา, 2560) มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ใช้สำหรับอธิบายลักษณะสถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา 2) วิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย 4) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ระดับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหาร กับหลักพรหมวิหารธรรมเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหาร เทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านเมตตา (ความรักความปรารถนาดี)	3.13	1.120	ปานกลาง
2. ด้านกรุณา (ความสงสาร)	3.23	0.964	ปานกลาง
3. ด้านมุทิตา (ความเบิกบานพลอยยินดี)	3.10	1.117	ปานกลาง
4. ด้านอุเบกขา (ความมีใจเป็นกลาง)	3.16	1.078	ปานกลาง
ภาพรวม	3.15	1.069	ปานกลาง

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X}=3.15$, S.D.=1.069) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกรุณา (ความสงสาร) มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X}=3.23$, S.D.=0.964) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านอุเบกขา (ความมีใจเป็นกลาง) มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X}=3.16$, S.D.=1.078) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านมุทิตา (ความเบิกบานพลอยยินดี) มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X}=3.10$, S.D.=1.117) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

การส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.11	1.068	ปานกลาง
2. ด้านการจัดองค์การ	2.99	1.156	ปานกลาง
3. ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ	3.16	1.010	ปานกลาง
4. ด้านการประสานงาน	2.99	1.154	ปานกลาง
5. ด้านการควบคุม	3.10	1.007	ปานกลาง
ภาพรวม	3.07	1.079	ปานกลาง

ระดับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบล รั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X}=3.07$, S.D.=1.079) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก ($\bar{X}=3.16$, S.D.=1.010) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X}=3.11$, S.D.=1.068) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประสานงาน มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X}=2.99$, S.D.=1.154) อยู่ในระดับปานกลาง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรมกับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรม กับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson' s Product Moment Correlation Coefficient)						
ตัวแปรต้น หลักพรหมวิหารธรรม	ตัวแปรตาม					
	การส่งเสริมการบริหารงาน	1. ด้านการวางแผน	2. ด้านการจัดองค์การ	3. ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ	4. ด้านการประสานงาน	5. ด้านการควบคุม
โดยภาพรวม	0.277**	0.157**	0.153**	0.075	0.291**	0.565**
1) ด้านเมตตา (ความรักความปรารถนาดี)	0.146**	0.041	0.096	0.027	0.208**	0.387**
2) ด้านกรุณา (ความสงสาร)	0.168**	0.061	0.072	0.121*	0.157**	0.444**
3) ด้านมุทิตา (ความเบิกบานพลอยยินดี)	0.154**	0.164**	0.089	0.087	0.062	0.306**
4) ด้านอุเบกขา (ความมีใจเป็นกลาง)	0.166**	0.204**	0.088	0.016	0.223**	0.159**
การส่งเสริมการบริหารงาน						
หลักพรหมวิหารธรรม	ค่าสหสัมพันธ์		0.277**			
	P		0.01			
	ระดับความสัมพันธ์		ต่ำมาก			

หลักพรหมวิหารธรรม โดยภาพรวม และการส่งเสริมการบริหารงาน โดยภาพรวม ของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมาก ($r = 0.277^{**}$)

3. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานเทศบาล ผู้นำชุมชน นักวิชาการทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 10 รูปหรือคน เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้ให้สัมภาษณ์ไปในทิศทางเดียวกันในเรื่องของการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของ

ผู้บริหาร ไว้นำสนใจ (พระครูสุวรรณคุณวัฒน์, 2567; ศักดิ์ชัย สถิตสุวรรณยา, 2567; นิธอร ภูติพิทย์, 2567; สุรพล ไทยวงศ์, 2567) ดังนี้

ด้านเมตตา คือ มีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกันคือ ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เช่น เปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาทั้งในหน่วยงานและชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานและชุมชน

ด้านกรุณา คือ ผู้บริหารควรเน้นการช่วยเหลือบุคลากรภายในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น ให้อบรมและให้คำแนะนำในการวางแผนแก้ไขการปฏิบัติงาน และให้โอกาสบุคลากรได้มีการปรับปรุงการทำงานเพื่อไม่ให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีกและ ช่วยเหลือประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยไม่มีการแบ่งชนชั้น ให้การช่วยเหลือประชาชนอย่าง เท่าเทียมกัน เป็นต้น

ด้านมุทิตา คือ ผู้บริหารควรมุ่งเน้นไปในทางที่สร้างขวัญกำลังใจให้เกิดขึ้นในหน่วยงานตามวาระโอกาสและยังเปิดโอกาสให้ให้ทางด้านการข้าราชการ พนักงานลูกจ้าง และประชาชนได้มีความเจริญในสายงานที่ตนได้ปฏิบัติอยู่ ถือว่าเป็นแนวทางที่หน่วยงานทุกงานควร ถือนำไปประยุกต์ในการบริหารจัดการในองค์กรหรือหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ด้านอุเบกขา คือ ผู้บริหารควรมุ่งเน้นไปในทางการวางตนเป็นกลางยึดหลักความถูกต้อง ยุติธรรม และไม่เข้าเต็มผู้ได้บังคับบัญชาที่ได้กระทำความผิดเกิดขึ้น ควรให้โอกาสได้แก้ข้อบกพร่อง เพื่อให้การบริหารงานจะเป็นไปในรูปแบบที่ดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าระดับการส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารกับหลักพรหมวิหารธรรมเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ได้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ดังการสังเคราะห์ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (พระครูสุวรรณคุณวัฒน์, 2567; ศักดิ์ชัย สถิตสุวรรณยา, 2567; นิธอร ภูติพิทย์, 2567; สุรพล ไทยวงศ์, 2567) สรุปได้ว่า ผู้บริหารมุ่งเน้นการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เช่น เปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาทั้งในหน่วยงานและชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานและชุมชน วางตนเป็นกลางยึดหลักความถูกต้อง ยุติธรรม และไม่เข้าเต็มผู้ได้บังคับบัญชาที่ได้กระทำความผิดเกิดขึ้น ให้โอกาสได้แก้ข้อบกพร่อง เพื่อให้การบริหารงานจะเป็นไปในรูปแบบที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการนำเสนอของศุภกิจ บุญเลี้ยง (Boonliang, 2023) การปรับใช้หลักพรหมวิหาร 4 กับการบริหารบุคลากรนั้นว่ามีความสำคัญเป็น อย่างยิ่ง เพราะทำให้องค์การนั้นมีความก้าวหน้าพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนในอนาคต เนื่องจากผู้บริหารได้นำหลักพรหมวิหาร 4 มาปรับใช้ในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ได้รับความเป็นธรรมและความเสมอภาค สามารถได้รับผลงานตามงานที่ตนทำได้อย่างเต็มที่ และได้รับความดีความชอบอย่างเป็นธรรมสมเหตุสมผลตามผลงานของตน สอดคล้องกับการวิจัยของ นวลนภา จุลสุทธิ และ คณะ (2567) ที่นำเสนอว่า เพราะว่าการเสริมสร้างและสนับสนุนให้เกิดการปรับตัวและปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารองค์กรที่ผ่านการสร้างศักยภาพการปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

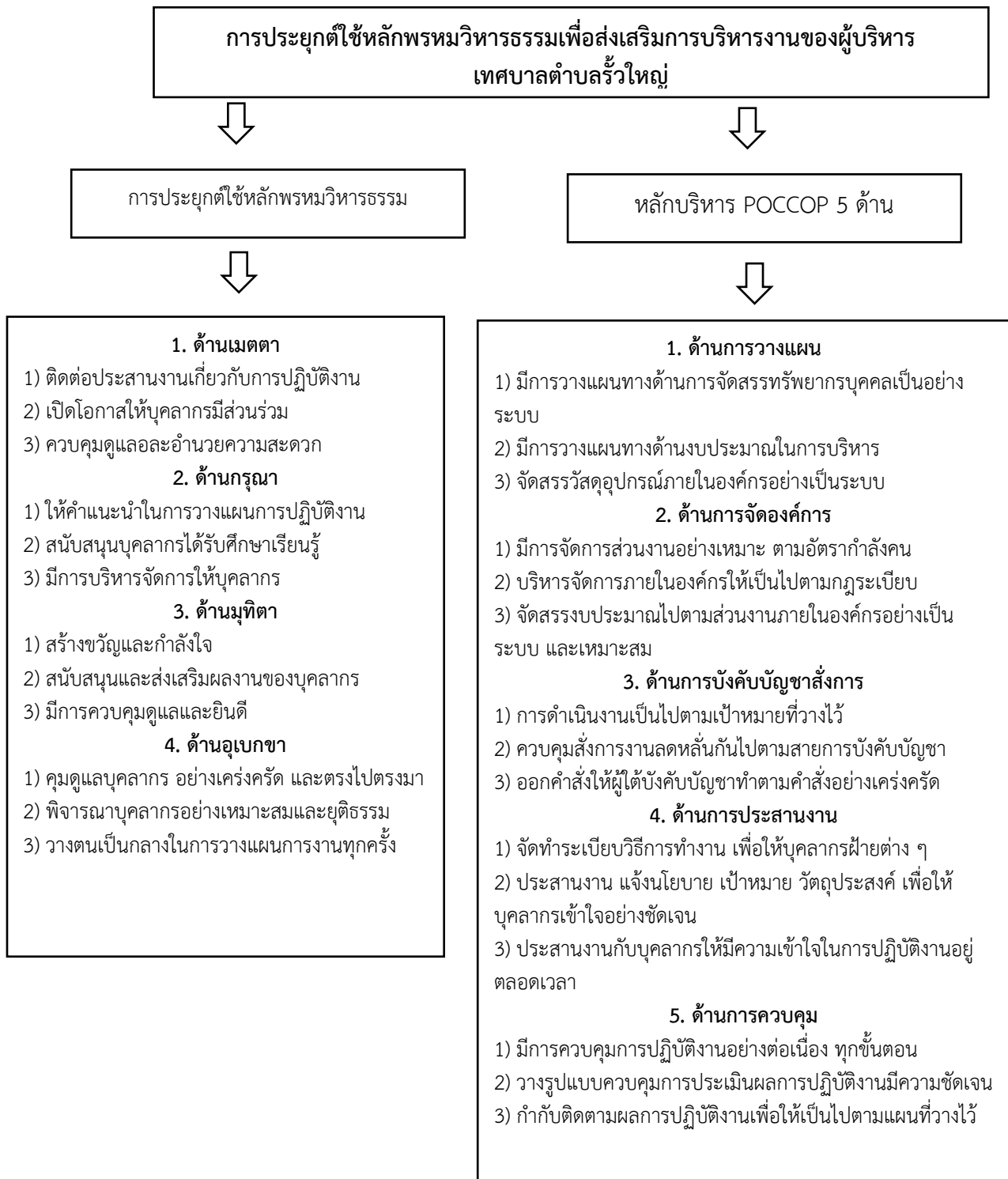
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างหลักพรหมวิหารธรรม กับ การส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำมาก ผู้บริหารของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ ยังไม่ได้เอาหลักพรหมวิหาร 4

มาประยุกต์ใช้อย่างเต็มที่ และเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการนำเสนอของณัฐฉิ เอี่ยมเนตร และ คณะ (2567) ที่นำเสนอไว้ว่า การบริหารจัดการในองค์กรที่ดีจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงาน จะเพิ่มความสามารถขององค์กรใน 5 รูปแบบคือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน 2) เพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ 3) เพิ่มการตอบสนองที่รวดเร็ว 4) เพิ่มความสามารถการทำงานเป็นทีม 5) พร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมต่อไป สอดคล้องกับการนำเสนอของพระมหาอัสภรณ์ แดงดี (2565) ที่ได้นำเสนอไว้ว่า พรหมวิหารยังเป็นหลักธรรมที่มีคุณค่ากับการทำงานของคนในสังคมไทยเป็นอย่างมาก คือ ทำงานด้วยหลักเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ทำให้การทำงานต่างๆราบรื่นและผู้ทำงานต่างปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีความสุขและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ความสำคัญที่เปี่ยมด้วยความรัก ความมีเมตตา ความปรารถนาดี ความอยากให้ผู้อื่นหรือผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุขและประสบ แต่สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์โดยความหมายได้แก่ ความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน คือ มองในส่วนที่ดี มีการให้อภัยแก่เพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้ใช้คนให้สอดคล้องกับลักษณะที่ดีหรือลักษณะที่เด่นของการทำงานก็จะประสบกับผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ การมีความสงสารเห็นคนหรือเห็นสัตว์ คิดว่าเขากับเราต้องการความสุข เกลียดความทุกข์ชั้นใด ถ้าเขามีทุกข์ไม่เกินวิสัยที่เราจะช่วยให้ เราจะช่วย ความปรารถนาจะช่วยผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ยากและความลำเค็ญต่างๆ เห็นอก เห็นใจช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไม่เอนเอียงด้วยความรักและความซิง พร้อมที่จะปฏิบัติตามหลักธรรม สอดคล้องกับการวิจัยของ พระปลัดสุรวิทย์ จิตต์มั่น และ พระครูวิจิตรสาธุรส (2565) พบว่า หลักพรหมวิหาร 4 คือ การแสดงการกระทำต่อกันอย่างสุจริตและจริงใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เมื่อนำมาส่งเสริมใช้ให้ถูกต้อง ถูกวิธี ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่และภาระที่รับผิดชอบ เรียนรู้อุปนิสัยความต้องการของกันและกันให้เป็นคนขยันหมั่นเพียร ควรเอาใจใส่ต่อหน้าที่การงาน ของบุคคลภายในครอบครัวตามการประกอบอาชีพ ให้สามารถประคับประคองครอบครัวของตนให้มีความสุขอบอุ่นของสมาชิกในครอบครัว สามารถสร้างเนื้อสร้างตัวได้ตั้งอยู่บนฐานการร่วมไม้ร่วมมือกัน ให้มีบทบาทในทิศทางเดียวกัน เพื่อสร้างความสุขในครอบครัว เป็นหลักการคิดเชิงบวก คิดประสงค์ที่ดีต่อกัน เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนปัญหาให้เป็นปัญญา เปลี่ยนอุปสรรคเป็นอุปกรณ์การจะดำเนินชีวิตให้ถูกต้อง หรือรู้จักดำเนินชีวิต ต้องรู้จักคิดหรือคิดเป็นจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง สอดคล้องกับการนำเสนอของสุพรรณภา ภัทรเมธาวรรกุล และ คณะ (2565) ที่นำเสนอไว้ว่า หลักพรหมวิหาร 4 สามารถลดความตึงเครียดอันเกิดมาจากการบริหารของผู้บริหาร ทำให้ทำงานมีประสิทธิภาพ ทำงานด้วยจิตที่นิ่ง มีเมตตา นอกเหนือจากนี้ยังก่อให้เกิดการบริหารงานองค์การอย่างเป็นระบบ หมายถึง หลักพรหมวิหาร 4 ทำให้กำหนดทิศทางงานออกมาเป็นระบบ ตรวจสอบได้ เป็นรูปธรรม ปรับปรุงงานได้อย่างต่อเนื่อง บรรยากาศทำงานเป็นไปในทางบวก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ด้านการวางแผน ผู้บริหารควรมีการวางแผนในการดำเนินวิธีการบริหารจัดการในแต่ละส่วนงานภายในองค์กรอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน มีการวางแผนด้านการใช้เครื่องจักรกลในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเป็นระบบ

2) ด้านการจัดองค์การ ผู้บริหารควรมีการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ไปตามส่วนงานภายในองค์กรอย่างเป็นระบบอย่างเหมาะสม และมีการจัดการระบบการใช้เครื่องจักรกลในการใช้งานอย่างเป็นระบบ

3) ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ผู้บริหารควรมีอำนาจหน้าที่อย่างเหมาะสมในการบังคับบัญชาตามตำแหน่งที่ผู้บริหารดำรงอยู่ จัดแบ่งสายงานการบังคับบัญชา ตามโครงสร้างการบริหารงานไว้อย่างชัดเจน

4) ด้านการประสานงาน ผู้บริหารควรมีการกระตุ้นให้บุคลากรเต็มใจที่จะประสานงานและร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างทัศนคติและความเข้าใจที่ดี ในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ

5) ด้านการควบคุม ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตาม ระยะเวลาที่กำหนดและต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีรูปแบบการตรวจสอบการดำเนินงาน ในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในด้านการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรนำหลักวิถีพุทธในการวิจัยครั้งนี้คือ หลักพรหมวิหารธรรมมาประยุกต์ใช้กับพื้นที่หรือหน่วยงานอื่นๆ เช่น เยาวชน บุคคลวัยทำงาน ข้าราชการ เป็นต้น เพื่อจะได้นำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตตามพรหมวิหารธรรม ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2560). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง.
- ณัฐวุฒิ เอี่ยมเนตร, สุวรงค์ วงศ์สุรวัฒน์, พระครูปลัดประวิทย์ ทรัพย์อุไรรัตน์, นภัทร์ แก้วนาถ และ จิตาภา เร่งมีศรีสุข. (2567). นวัตกรรมการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กร ภาครัฐและภาคเอกชนในยุคดิจิทัล. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 6(1), 291-302.
- ธนศร เจรณเมือง. (2542). *100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2450*. กรุงเทพฯ: คปไฟ.
- นวลนภา จุลสุทธิ, กัสมา กาซ็อน, สิปราง เจริญผล และ พรชัย เจดามาน. (2567). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงองค์กรภาครัฐภายใต้ยุค VUCA. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(1), 310 – 328.
- นิทธร ภูติพิทย. (2567). ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลตำบลรั้วใหญ่. *สัมภาษณ์*, 15 มีนาคม.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2560). *การปกครองท้องถิ่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พระครูสุวรรณคุณวัฒน์. (2567). เจ้าคณะตำบลรั้วใหญ่ เขต 1. *สัมภาษณ์*, 10 มีนาคม.

พระเทพดิลก (ระแบบ จิตตญาโณ). (2563). *พรหมวิหารธรรมเรือนใจของผู้ใฝ่สุข*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

พระเทพวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ). (2543). *การพัฒนาจิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.

พระเทพโสมภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) และเสถียรพงษ์ วรรณปก. (2564). *มณีแห่งปัญญา*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

พระปลัดสุรรักษ์ จิตต์มั่น และ พระครูวิจิตรสาธิต. (2565). การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เพื่อการดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านเทพราช อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(2), 1227-1242.

พระมหาอัษฎกรณฺ์ แดงดี. (2565). หลักพรหมวิหาร 4 กับคุณค่าของคนในสังคมไทย. *วารสาร มจร บาลีศึกษายุทธ โฆสปริทรรศน์*, 8(1), 142-152.

ยุติธรรม ปัทมะ. (2558). *การปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

ศักดิ์ชัย สกิตสวรยา. (2567). นายกเทศมนตรีตำบลรั้วใหญ่. *สัมภาษณ์*, 15 มีนาคม.

ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล. (2547). *การปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน). (2527). *พรหมวิหารธรรม*. กรุงเทพฯ: สหการพิมพ์.

สุจินต์ ธรรมชาติ. (2548). *การวิจัยภาคปฏิบัติวิธีที่ดี*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สุปรีชา กมลาคณ์. (2545). *กลยุทธ์การบริหาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สุพรรณภา ภัทรเมธาวรรณกุล, วิทยาธร ท่อแก้ว และ กรกช ชันบุญ. (2565). การสื่อสารเพื่อการบริหารงานเชิงพุทธด้วยผู้นำ. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 11(5), R116-R130.

สุรพล ไทยวงษ์. (2567). *กำนันตำบลรั้วใหญ่*. *สัมภาษณ์*, 15 มีนาคม.

อุษา ไบหยก. (2549). *การปกครองส่วนภูมิภาค*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Boonliang, S. (2023). Model of Applying the 4 Brahma Viharn Principles to Personnel Management in Organization. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3(6), 257-268.

Cristensen, T., & Laegreid, P. (2013). *New Public Management: The Transformation of Ideas and Practice*. New York: Prentice Hall.

Greenberg, J., & Baron, R. A. (2014). *Behavior in Organizations*. (9th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.